
Peiling online participatie

Inwonerspanel gemeente Steenwijkerland

www.ioresearch.nl

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 308 48 00
www.ioresearch.nl

Rapportnummer

2024/1

Datum

Februari 2024

Opdrachtgever

Gemeente Steenwijkerland

Auteurs

Dewi Hollander
Wietse van Engeland

Inleiding

Aanleiding

De gemeente Steenwijkerland vindt het belangrijk om te horen wat inwoners vinden van plannen van de gemeente. Zij wil inwoners en andere partners daarom meer betrekken bij plannen. Dat doet de gemeente bijvoorbeeld al met (inloop)bijeenkomsten, klankbordgroepen en via het Inwonerspanel. De gemeente gebruikt hiervoor nu (nog) geen digitaal participatieplatform. Zij is benieuwd hoe inwoners tegen een digitaal participatieplatform aankijken.

Analyse

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd en geslacht. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd en geslacht zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhoudingen in de bevolking van de gemeente Steenwijkerland. Onder- en bovengemiddelde groepen worden dus opgehoogd en verlaagd. Hierdoor wordt er voorkomen dat een bepaalde groep inwoners, bijvoorbeeld jongere of oudere inwoners, oververtegenwoordigd is in het onderzoek. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Steenwijkerland.

Als de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

Methode en respons

Voor het onderzoek is een peiling gehouden in het inwonerspanel Steenwijkerland. Het panel bestaat uit 1.421 panelleden. Dit zijn inwoners van de gemeente Steenwijkerland die zich hebben aangemeld voor deelname aan online onderzoeken van de gemeente. Daarnaast konden inwoners die geen lid zijn van het inwonerspanel, de vragenlijst invullen via een open link die de gemeente verspreidde. De vragenlijst kon worden ingevuld van 19 december 2023 tot en met 7 januari 2024.

Voor dit onderzoek zijn alle 1.421 panelleden uitgenodigd, 427 leden hebben de vragenlijst ingevuld. Dit is een respons van 31 procent. Zestien inwoners hebben de vragenlijst ingevuld via de open link. In totaal hebben dus 443 inwoners van Steenwijkerland deelgenomen aan het onderzoek.

Eigen ervaring

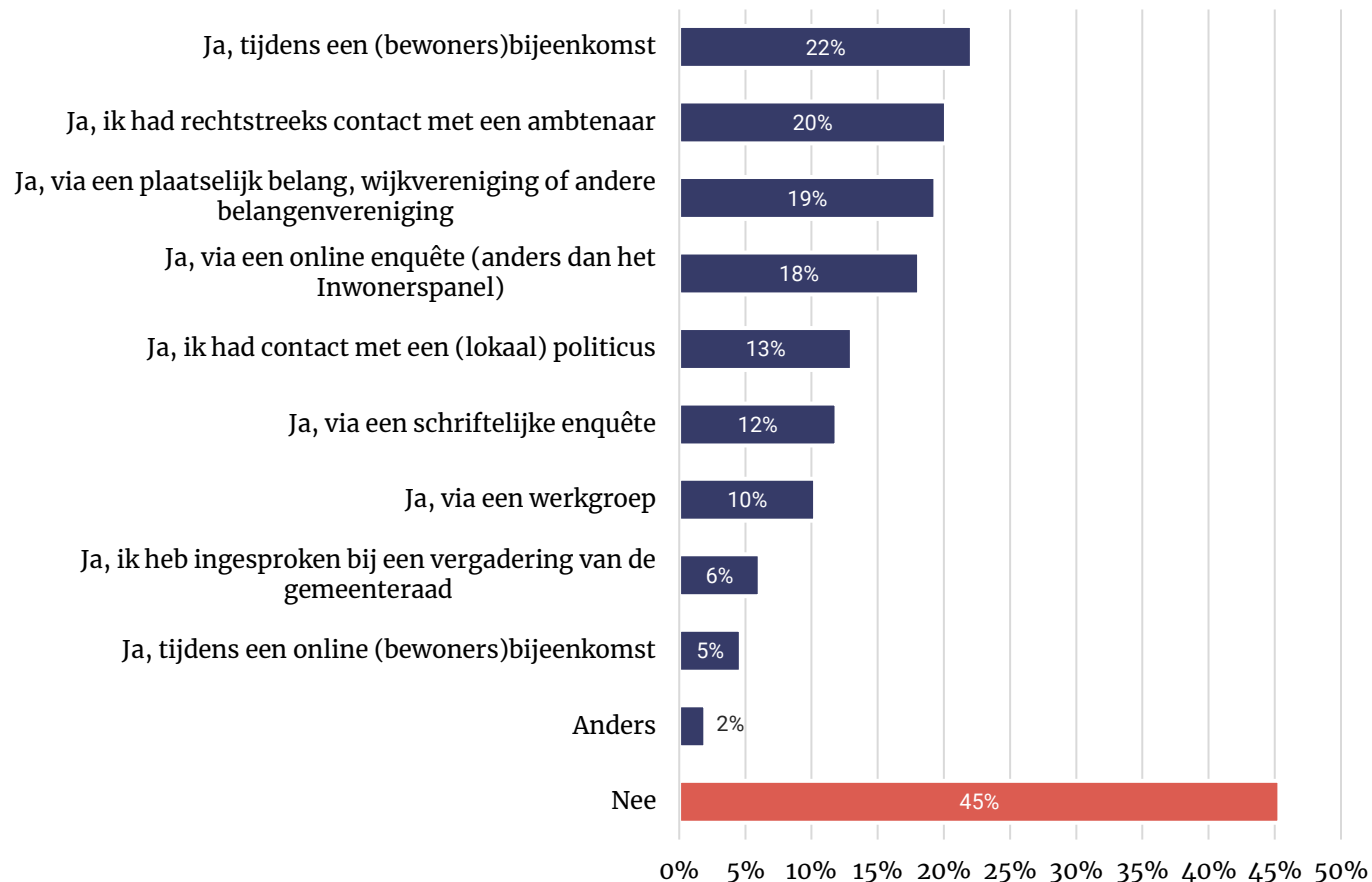
Nipte minderheid dacht niet eerder op andere manier mee

We vroegen inwoners allereerst op welke manieren zij eerder meedachten met de gemeente. Bewonersbijeenkomsten worden het vaakst bezocht (22%). Een op de vijf heeft rechtstreeks contact gehad met een ambtenaar. Een vergelijkbare groep dacht mee via een plaatselijk belang, wijk- of belangenvereniging, of nam deel aan een online enquête. In mindere mate dacht men mee door contact met een (lokale) politicus (13%), via een schriftelijke enquête (12%), een werkgroep (10%) of aanwezigheid bij een vergadering van de gemeenteraad (6%). Iets minder dan de helft van de inwoners dacht niet eerder mee op een andere manier dan via het Inwonerspanel.

Daarbij moet de kanttekening worden geplaatst dat de inwoners die we bevragen deel uitmaken van het Inwonerspanel. Het is aannemelijk dat dit een groep betreft die een bovengemiddelde interesse heeft in meedenken en praten over de lokale politiek.

Figuur 1. Een van de manieren om mee te denken met de gemeente is door uw mening te geven via het Inwonerspanel. Heeft u ook al eens op andere manieren meegedacht?

Basis: alle inwoners, n=443

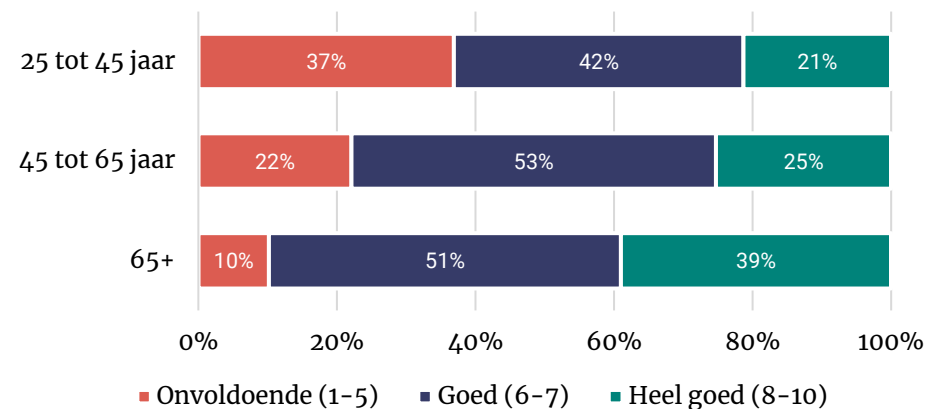
Waardering participatie mogelijkheden

Merendeel waardeert betrekken inwoners met een voldoende

De meeste inwoners beoordelen de manier waarop de gemeente inwoners betreft bij het ontwikkelen van nieuwe regels, plannen en projecten met een voldoende. Gemiddeld waardeert men dit met een 6,5. Iets minder dan de helft (44%) geeft hiervoor een rapportcijfer 6 of 7, en een kwart (26%) waardeert dit zelfs met een cijfer tussen de 8 en 10. Een op de vijf vindt dat de gemeente dit onvoldoende doet.

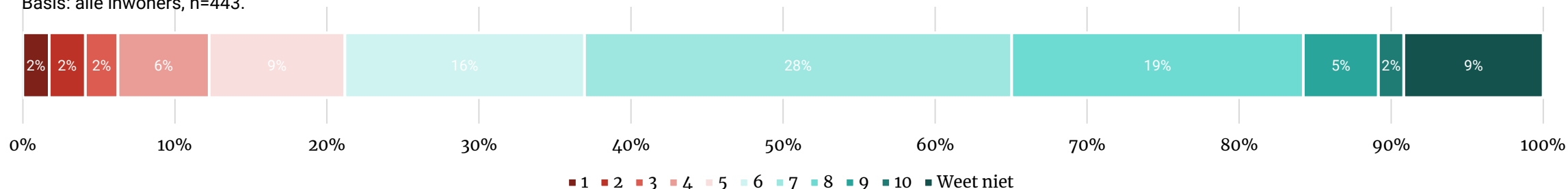
We zien dat jongere inwoners relatief vaker ontevreden zijn dan oudere inwoners. Zo geeft 37 procent van de inwoners tussen de 25 en 45 jaar een onvoldoende, tegenover tien procent van de 65-plussers.

Figuur 3. Wat vindt u van de manier waarop de gemeente inwoners betreft bij het ontwikkelen van nieuwe regels, plannen en projecten? Uitgesplitst naar leeftijd.

Figuur 2. Wat vindt u van de manier waarop de gemeente inwoners betreft bij het ontwikkelen van nieuwe regels, plannen en projecten?

Basis: alle inwoners, n=443.

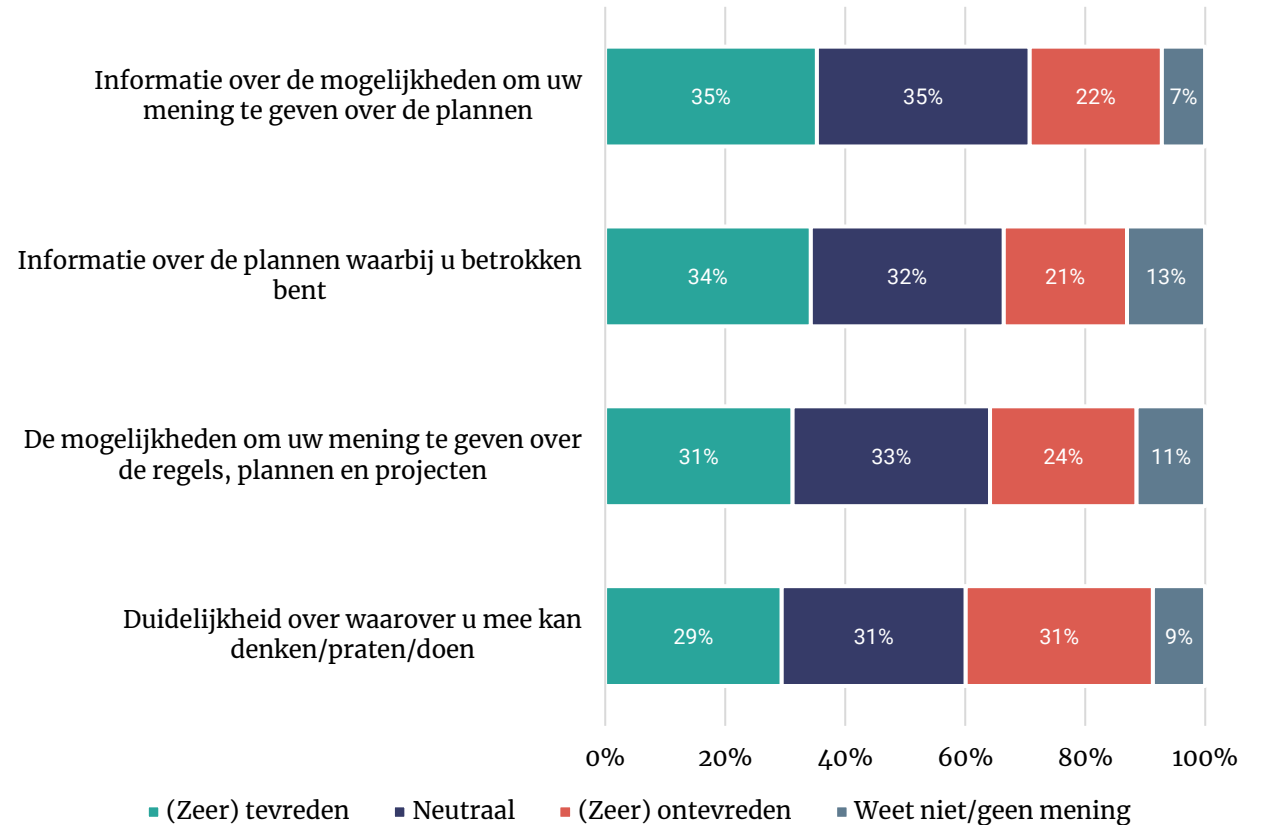
Stellingen inwonersparticipatie (1)

Een derde is tevreden over informatievoorziening participatie en plannen

Een derde van de inwoners (35%) is tevreden over de informatie die zij krijgen over de mogelijkheden om een mening te geven over plannen. Een op de vijf is het daar niet mee eens. Een vergelijkbaar beeld zien we wat betreft de informatievoorziening met betrekking tot de plannen waar de inwoner zelf bij betrokken is.

Verder is drie op de tien te spreken over de mogelijkheden om een mening te geven over de regels, plannen en projecten. Een kwart is dat niet. De meeste verdeeldheid bestaat over de duidelijkheid over de onderwerpen waarover men kan meedenken: drie op de tien (29%) is daar tevreden over, een vergelijkbaar grote groep (31%) is dat niet.

Figuur 4. Kunt u aangeven in hoeverre u tevreden of ontevreden bent over...
Basis: alle inwoners, n=443.

Stellingen inwonersparticipatie (2)

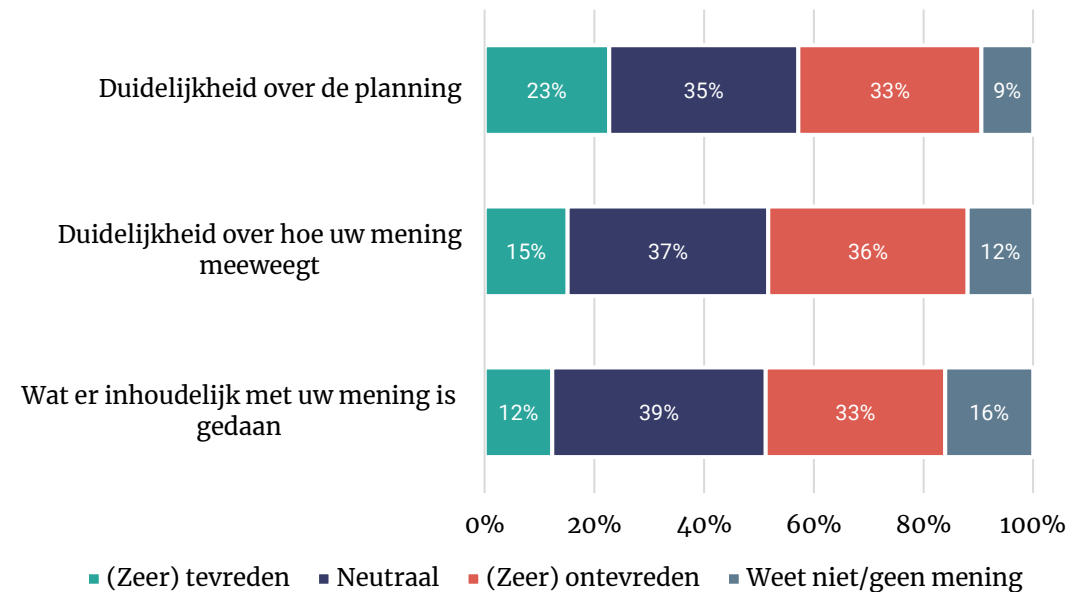
Inwoners minder positief over planning en resultaat van inwonersparticipatie

Inwoners zijn minder te spreken over de planning, en de duidelijkheid over en mate waarin er iets met hun mening wordt gedaan.

Een derde (33%) is ontevreden over de duidelijkheid over de planning, een even grote groep staat hier neutraal tegenover en een kwart is daar wel over te spreken. Ook is 36 procent niet tevreden over de duidelijkheid over hoe hun mening meeweegt in besluitvorming. 15 procent is dat wel. Tot slot is een derde (33%) ontevreden met wat er inhoudelijk met hun mening is gedaan. Een op de tien (12%) is daar wel tevreden over.

Figuur 5. Kunt u aangeven in hoeverre u tevreden of ontevreden bent over...

Basis: alle inwoners, n=443

Digitaal participatieplatform (1)

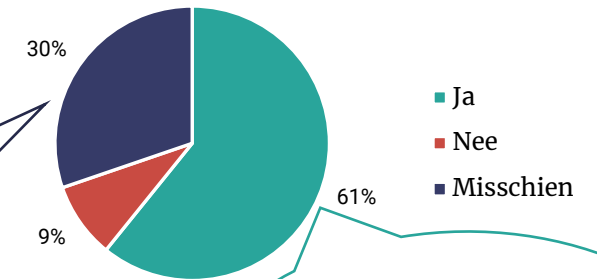
Meerderheid voorstander digitaal participatieplatform

De meeste inwoners (61%) geven aan dat zij gebruik zouden maken van een digitaal participatieplatform. Nog eens een derde overweegt dat. Een op de tien zou dat zeker niet doen. In de tekstballonnen staan voorbeelden van teksten van inwoners bij de keuze om wel, niet of misschien gebruik te maken van een digitaal platform.

Voorstanders noemen met name het gemak van een digitale variant en het belang om mee te denken. Voor de groep die misschien antwoordde, speelt het onderwerp mee en praktische zaken zoals gebruiksgemak. Inwoners die geen gebruik van een dergelijk platform zouden maken, zeggen dat ze het te onpersoonlijk vinden of niet inclusief genoeg voor oudere bewoners.

Tot slot zien we een iets lagere bereidheid onder oudere inwoners dan inwoners van 25 tot 45 jaar om van een dergelijk platform gebruik te maken.

Figuur 6. Zou u gebruik maken van een digitaal participatieplatform?

“Afhankelijk van de onderwerpen zal ik daar wel of niet gebruik van maken”

“Ik ben 80 jaar en digitaal kan een probleem worden.”

“Hangt van gebruikersgemak af en hoe zinvol.”

“Ik werk veel online. Dit is een snelle manier van communiceren en scheelt tijd om ergens fysiek naar toe te gaan (hoewel dat uiteraard niet erg is).”

“Dat is een mooie manier om mee te denken.”

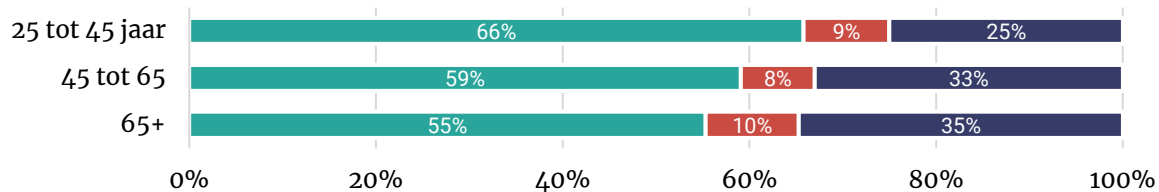
“Gemakkelijk en snel (net als deze enquête).”

“Voor de ouderen moet papier gewoon beschikbaar blijven.”

“Te onpersoonlijk.”

“Te anoniem. Mensen die met elkaar communiceren over dit soort zaken moet je in de ogen kunnen kijken.”

Figuur 7. Zou u gebruik maken van een digitaal participatieplatform? Uitgesplitst naar leeftijd.

Digitaal participatieplatform (2)

Informatie over het plan en de planning voor inwoners meest belangrijk

Inwoners vinden het vooral belangrijk dat het digitale platform informatie geeft over het plan zelf (93%) en de planning (88%). Acht op de tien pleiten daarnaast voor informatie over de belangen. Ook informatie over de uitkomsten in het algemeen (74%), over de mogelijkheden om een mening te uiten (71%) en over welke onderdelen meegedacht kan worden (68%) is voor veel inwoners van belang. In mindere mate – maar nog steeds de helft van de inwoners – hecht waarde aan informatie over de contactpersoon van het plan (56%), en informatie over de deelnemers (51%).

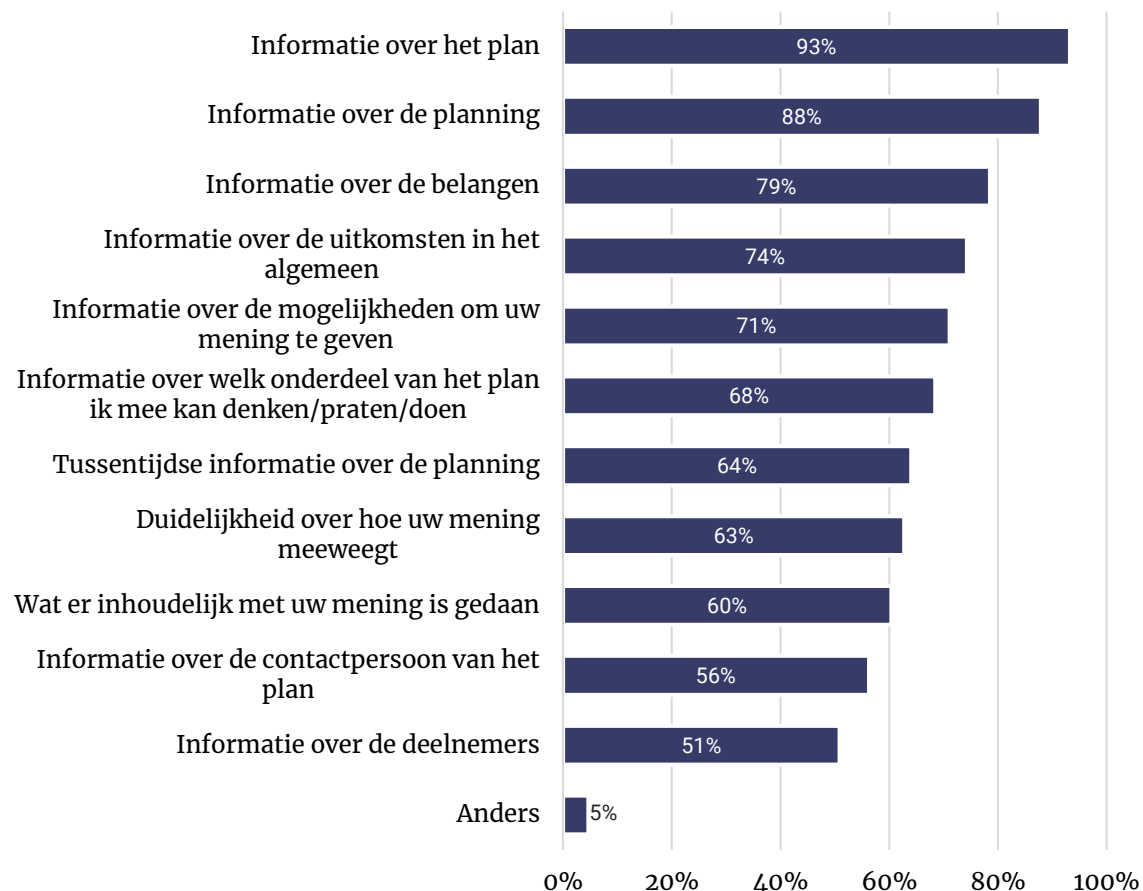
We zien dat voor alle leeftijdsgroepen informatie over het plan en de planning het meest belangrijk is. Jongere inwoners zien daarnaast graag informatie over de uitkomsten in het algemeen, oudere inwoners over de belangen.

Tabel 1. Welke informatie moet er volgens u op het digitale platform te vinden zijn? Top 3. Uitgesplitst naar leeftijd.

	24 tot 34 jaar	35 tot 64 jaar	65+
1.	Informatie over het plan (86%)	Informatie over het plan (85%)	Informatie over het plan (83%)
2.	Informatie over de planning (86%)	Informatie over de planning (81%)	Informatie over de belangen (75%)
3.	Informatie over de uitkomsten in het algemeen (80%)	Informatie over de belangen (73%)	Informatie over de planning (71%)

Figuur 8. Welke informatie moet er volgens u op het digitale platform te vinden zijn?

Basis: geïnteresseerden in digitaal platform, n=401.

Digitaal participatieplatform (3)

Voorkeur voor ontvangen meldingen; meestal over plannen in bepaald gebied

Ongeveer een op de zes inwoners (13%) zoekt zelf informatie op die ze willen weten. Onder 25 tot 45-jarigen is de bereidheid om zelf informatie op te zoeken iets hoger (20%) dan onder 65-plussers (10%).

De meeste inwoners (86%) ontvangen liever een melding bij nieuwe informatie op het platform. Hen is gevraagd waarover ze een melding willen krijgen.

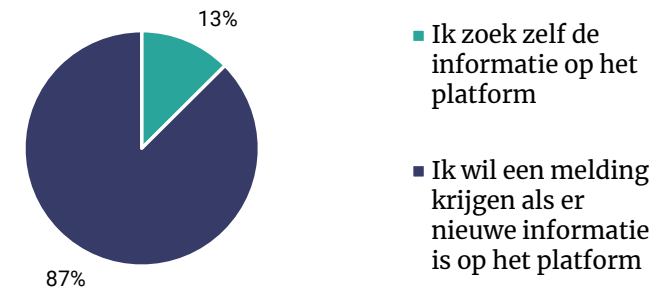
Ruim twee derde (69%) heeft behoefte aan een melding over alle plannen in een bepaald gebied, bijvoorbeeld in een dorp, wijk of straat.

Iets meer dan de helft (54%) wil een melding over alle plannen over een bepaald onderwerp (zoals wonen, verkeer of duurzame energie).

Een iets kleiner deel (43%) wil een melding ontvangen over plannen waar ze zelf bij betrokken zijn. Tot slot wil een op drie (31%) over alle plannen in Steenwijkerland een melding krijgen.

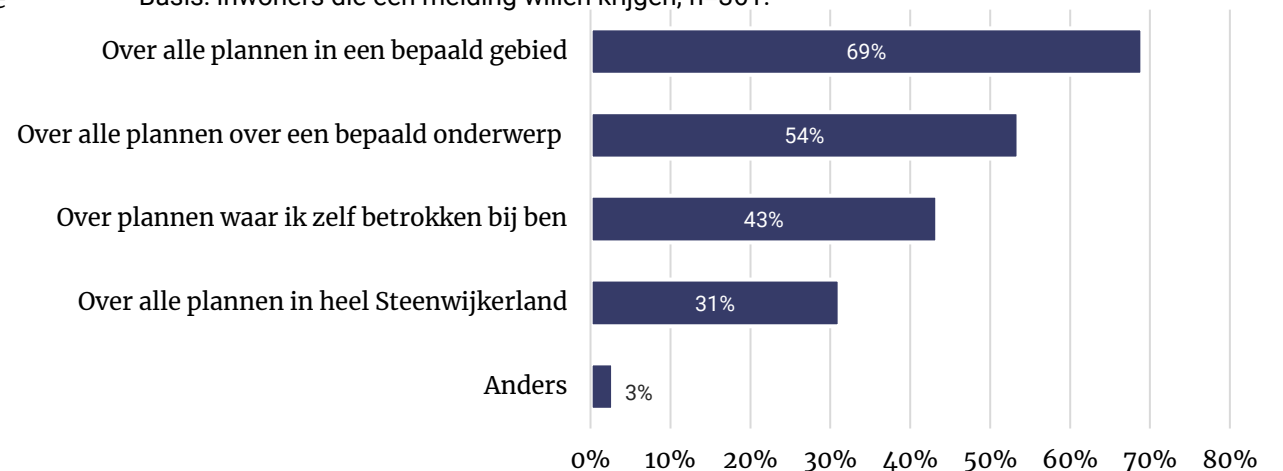
Figuur 9. Hoe wilt u weten dat er nieuwe informatie is op het platform?

Basis: geïnteresseerden in digitaal platform, n=401.

Figuur 10. Waarover wilt u dan een melding krijgen?

Basis: inwoners die een melding willen krijgen, n=361.

Digitaal participatieplatform (4)

Inwoners doen liefst mee aan peiling

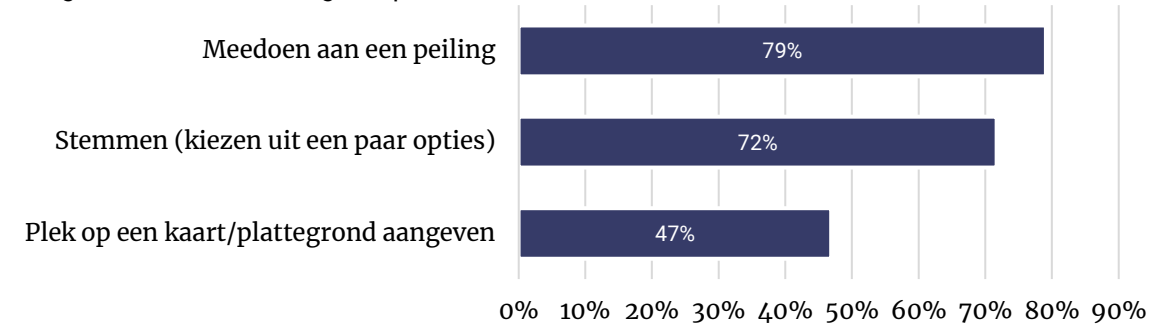
Een ruime meerderheid geeft het liefst zijn mening op het digitale platform door mee te doen aan een peiling (79%) of door te stemmen (72%). Iets minder dan de helft (47%) zou graag een plek of een kaart op plattegrond aangeven.

Minderheid wil reageren op digitaal platform en het liefst onzichtbaar voor anderen

Inwoners zijn minder geïnteresseerd in het geven van een reactie dan stemmen of meedoen aan een peiling. Zo wil iets minder dan de helft graag een reactie geven die alleen zichtbaar is voor de gemeente. Een derde wil wel openbaar reageren, maar niet onder eigen naam. Voor een kwart is anonimiteit geen probleem: zij willen ook hun mening geven als hun naam zichtbaar is. Tot slot wil 17 procent reageren op een reactie van iemand anders.

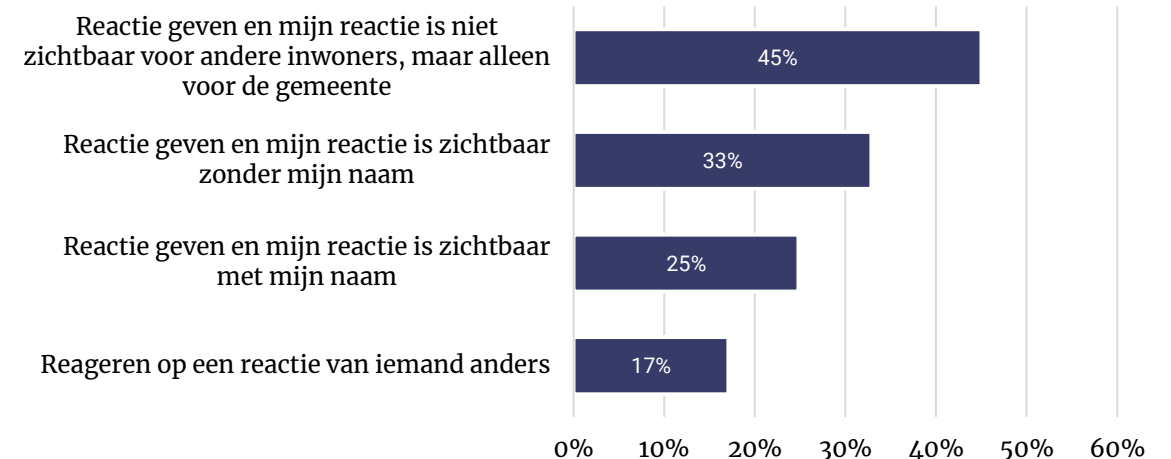
Figuur 11. Hoe wilt u uw mening geven op het digitale platform? (vorm)

Basis: geïnteresseerden in digitaal platform, n=401.

Figuur 12. Hoe wilt u uw mening geven op het digitale platform? (anonimiteit)

Basis: geïnteresseerden in digitaal platform, n=401.

Tot slot

Tot slot vroegen we of inwoners nog opmerkingen of suggesties hadden over een digitaal participatieplatform. Hieronder een greep uit de antwoorden.

“Betrek inwoners in een vroeg stadium en geef goed aan welke mate van invloed wordt toegestaan, ben duidelijk over keuzes die worden gemaakt vanuit algemeen belang en geef aan dat die boven het belang van een individu staan.”

“Ik denk gewoon starten en eventueel later bijsturen.”

“Goed selecteren wat op een platform wordt gezet en wat de ruimte is voor inbreng. Mensen inzetten betekent ook iets doen met de input.”

“Ben benieuwd hoe het eventueel zal worden.”

“Spreek goede spelregels af over taalgebruik, scheldpartijen, onheuse bejegening etc.; eventueel als sanctie uitsluiting van het platform.”

“Tijdig en dus vooraf over een plan niet als het al een feit is.”

“Wees helder over verwachtingen t.a.v. de mate van participatie-invloed die je hebt.”

“Plannen voor de eigen kern in een soort nieuwsbrief weergeven en soms mogelijke participatie terugkoppelen. Vooral over het groenonderhoud,, beheer en woningbouw, samenleving, recreatie, economie, vraagstukken die spelen.”

“Ik denk dat je hiermee een grote doelgroep mist die niet zo digitaal vaardig zijn en wiens stem al te vaak niet wordt gehoord.”

“Geen platform waar op geklaagd wordt of waar mensen kunnen reageren op elkaar. Moet wel strakke leiding op zo'n platform komen. En geen anonieme reacties toelaten.”

“Persoonlijk contact werkt beter.”

Peiling – Online participatie

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl